

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2015

TOIMINTA 2015

Vuosi 2015 oli Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n 22. toimintavuosi rekisteröityneenä yhdistyksenä. Perustamisvuosi on 1933. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus (MKNK) on yleishyödyllinen yhdistys ja valtakunnallisen neuvontajärjestön keskusjärjestö.

Keskus ohjaa ja koordinoi koko järjestön toimintaa. Se huolehtii mm. valtionavun hakemisesta, jakamisesta piirikeskuksiin, käytön valvonnasta, raportoinnista ja tilityksistä opetus- ja kulttuuriministeriöön. Tuloskeskustelut piirikeskusten kanssa käydään syksyisin.

Toiminnan avaintulosalueita ovat ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonta, maiseman- ja luonnonhoidon palvelut, yrityspalvelut sekä järjestötoiminta. Viestintä sekä Koti ja maaseutu-lehti tukevat näiden avaintulosalueiden tavoitteiden saavuttamista.

Toimintavuosi 2015 oli viides ja viimeinen vuonna 2011 alkanutta Maa- ja kotitalousnaisten strategiakautta. Toiminta pohjautui järjestön strategiaan huomioiden myös opetus- ja kulttuuriministeriön linjaamat toimialan strategiset painopisteet sekä eri avaintulosalueiden näkökulmasta keskeiset yhteiskunnalliset tavoitteet, toimenpiteet ja muutokset.

Vuoden teemana ja järjestökampanjana oli ”Metsästä voimaa”. Teemavuosi näkyi kaikkien avaintulosalueiden toiminnassa. Vuoden aikana esimerkiksi välitettiin tietoa villiruoosta, informoitiin metsien monimuotoisuudesta, suojelusta ja metsäluonnonhoidosta sekä vahvistettiin osallisuutta ja yhteisöllistä toimintaa. Yksi konkreettinen esimerkki teeman puitteissa järjestetystä kampanjasta on Miljoona litraa metsämarjoja -kilpailu, joka innosti suomalaisia poimimaan marjoja yli 250 000 litraa.

Ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonnassa painopisteinä olivat ravitsemussuositusten mukaisista ruokavalinnoista viestiminen eri-ikäisille kohderyhmille, alueelliset ruoka- ja ravitsemuskurssit sekä alueellinen ja valtakunnallinen ruokaviestintä eri kanavia hyödyntäen. Päiväkodeissa, kouluissa, aikuisten ja ikääntyneiden neuvontatilaisuuksissa, messuilla ja muissa tapahtumissa tavoitettiin vuoden aikana noin 140 000 kuluttajaa.

Maiseman- ja luonnonhoidon neuvonta ansioitui jälleen uusien innovatiivisten hankkeiden, palveluiden ja tuotteiden kehittämisessä. Esimerkkinä mainittakoon ympäristöministeriön rahoittama, kuudella alueella käynnistynyt Rannat kuntoon -hanke (2015–2016), joka on saanut erittäin paljon kiitosta niin kyläasukkailta, kuntien edustajilta kuin viranomaisiltakin. Hanke on saanut paljon myönteistä julkisuutta myös eri medioissa.

Vuoden maisemateko -kilpailu puolestaan innosti lukuisia maaseudun asukkaita parantamaan oman alueensa maisemia. Vuoden 2015 maisemateoksi nousi Köyliön Kankaanpään Kuninkaanlähteen puhdistustyö, missä liejuinen joutoalue muuttui koko kylän virkistysalueeksi pääasiassa kyläläisten talkoovoimin. Vuoden maisemateko -kilpailu sai niin paljon myönteistä palautetta kentältä, että se päätettiin toistaa heti uudelleen vuonna 2016.

Yrityspalveluissa keskeisenä asiana toimintavuonna oli EU:n uusi elintarviketietoasetus, joka määrittelee aikaisempaa tarkemmin elintarvikkeista annettavia tietoja. Elintarvikeasetukseen liittyvien muutosten viestimiseksi järjestettiin useita koulutustilaisuuksia ruoka-, matkailu-, elintarvike- sekä luonnontuoteryyksille.

Toimintavuonna saatiin valmiiksi Maa- ja kotitalousnaisten strategia 2016–2020. Strategian työstämisessä olivat mukana Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen henkilöstö, hallituksen jäsenet, piirikeskusten toimi- ja luottamushenkilöitä, järjestön jäseniä sekä sidosryhmien edustajia. Strategiassa kirkastettiin toiminnan tarkoitus, visio, arvot sekä strategiset avaintavoitteet ja toimenpiteet avaintulosalueittain.

Viestinnän suuri kehitystyö oli uuden viestintästrategian laatiminen sekä visuaalisen ilmeen muutosprosessi, joka johti uuden ilmeen julkaisemiseen hel mikuussa 2016.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen ja piirikeskusten toimihenkilöt ovat jälleen tehneet ansiokasta työtä yhteiskunnallisten ja keskusten taloudellisten paineiden alla edistäen parhaansa mukaan suomalaisten hyvinvointia, elinympäristöjen elinvoimaisuutta, yhteiskunnan kilpailukykyä sekä muita yhteiskunnallisesti tärkeitä asioita. Ison ja arvokkaan panoksen järjestön toimintaan ovat tuoneet myös lukuisat luottamushenkilöt. Lämpimät kiitokset kaikille toimi- ja luottamushenkilöille!

Lämpimät kiitokset kuuluvat myös opetus- ja kulttuuriministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, ympäristöministeriölle, Maaseutuverkostolle ja kaikille muille organisaatioille ja yksityisille toimijoille, jotka ovat rahoittaneet toimintaamme ja siten mahdollistaneet sen työn, jota olemme valtakunnallisena järjestönä saaneet tehdä tämän maan eteen.

HALLINTO

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n varsinainen kokous

Yhdistyksen varsinainen kokous pidettiin Helsingissä UPM:n Pääkonttorilla 25.11.2015. Kokoukseen osallistui 37 virallista kokousedustajaa ja 26 muuta henkilöä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Eeva Nurmi.

Kokouksesitelmän piti UPM Metsän markkinointipäällikkö Paula Savonen aiheenaan ”Metsästä maailmalle – UPM Metsäpalvelut ja tulevaisuuden tuotteet”.

Varsinaisessa kokouksessa jaettiin hallituksen myöntämät tunnustuspalkinnot Pieksämäen Seudun Maa- ja kotitalousnaiset ry:lle sekä Saarijärven Maa- ja kotitalousnaiset ry:lle. Kumpikin yhdistys on järjestänyt aktiivista yhteisöllistä toimintaa yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Hallitus

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n hallitukseen kuuluivat toimintavuonna seuraavat henkilöt:

puheenjohtaja	matkailuyrittäjä Kaisu Merilä 10.2.2015 saakka
varapuheenjohtaja	maatalousyrittäjä Riitta Ryhänen
jäsen	maa- ja metsätalousyrittäjä Pirjo Luotola
-”-	maa- ja metsätalousyrittäjä Rauni Miettinen
-”-	kansanedustaja Mirja Vehkaperä
-”-	yrittäjä Maija Willman
jäsen, sihteeri	toiminnanjohtaja Mirja Hellstedt

Puheenjohtaja Kaisu Merilä menehtyi äkillisesti sairauskohtaukseen 10.2.2015. Varapuheenjohtaja Riitta Ryhänen hoiti puheenjohtajan tehtäviä toimintavuoden loppuun.

Hallitus kokoontui toimintavuonna 8 kertaa. Hallituksesta erovuorossa olivat Riitta Ryhänen ja Mirja Vehkaperä. Maija Willman jätti lokakuussa eroilmoituksen hallitukselle tultuaan valituksi Länsi-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten toiminnanjohtajaksi.

Varsinaisessa kokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin keittiömestari, yrittäjä Maija Silvennoinen edesmenneen Kaisu Merilän jäljelle jääneelle toimikaudelle 2016–2017. Riitta Ryhänen Pohjois-Savosta ja Mirja Vehkaperä Oulusta valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi vuosille 2016–2018. Maija Willmanin tilalle loppukaudeksi 2016 valittiin yrittäjä Eija Jukkola Keski-Pohjanmaalta.

JÄSENISTÖ

Jäsenjärjestöt

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n jäseniä ovat kaikki 11 ProAgria Keskusta sekä ProAgria Keskusten Liitto. ProAgria Lappi ry:n vuosikokouksessa toukokuussa lakkautettiin Lapin maa- ja kotitalousnaisten piirikeskus. Maa- ja kotitalousnaisten keskuksen hallitus hyväksyi Lapin Maa- ja kotitalousnaisten ry:n Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen jäseneksi ja yhdeksi piirikeskukseksi 26.8.2015.

Paikallistason toimintayksiköitä, maa- ja kotitalousseuroja, maa- ja kotitalousnaisten osastoja tai muita vastaavia, järjestöllä oli 1333. Niissä toimi 50 014 maa- ja kotitalousnaista (Vuoden 2014 tieto).

Kunniajäsenet

Kunniajäseniä ovat emäntä Pirkko Kallio (Nivala) vuodesta 2003, maanviljelysneuvos Marja Kallio (Laukaa) vuodesta 2009 sekä maakuntaneuvos Eeva Nurmi (Humpvila) vuodesta 2013.

TOIMIHENKILÖT

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen palveluksessa työskentelivät toimintavuonna seuraavat henkilöt:

- toiminnanjohtaja, päätoimittaja Mirja Hellstedt
- talous- ja hallintopäällikkö Tiina Elttula
- kehityspäällikkö (yrityspalvelut) Miia Nätti
- kehityspäällikkö (maiseman- ja luonnonhoito) Hannele Partanen
- kehityspäällikkö (ruoka, ravitsemus ja kotitalous) Katja Pethman
- vs. viestintäpäällikkö Silja Varjonen (viestintäpäällikkö Johanna Kleemolan sijainen)
- järjestöpäällikkö Helena Velin
- toimituspäällikkö Kirsi Väisänen (Koti ja maaseutu -lehti)

Graafista suunnittelua ostettiin ProAgria Keskusten Liitosta, vastuuhenkilönä graafinen suunnittelija Birgitta Salminen.

Jäsenyys / edustus eri toimielimissä ja organisaatioissa

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen henkilöstö on osallistunut aktiivisesti erilaiseen sidosryhmätyöskentelyyn ja on ollut edustettuina toimintavuonna mm. seuraavissa toimintaryhmissä:

- Alfred Kordelinin säätiön Jaakko Kolmosen rahasto, jäsen Mirja Hellstedt
- Elintarviketietoasetuksen koulutushankkeen ohjausryhmä, jäsen Mirja Hellstedt
- Kansainvälinen kuluttajien oikeuksien päivä -toimikunta, jäsen Katja Pethman
- Kotitalous- ja kuluttajaneuvottelukunta, jäsenet Mirja Hellstedt ja Katja Pethman
- Kotitalouksien omatoimisen varautumisen järjestötoimikunta (Kova), jäsen Helena Velin
- Kuluttaja-asiain neuvottelukunta, TEM, jäsen Mirja Hellstedt, varajäsen Silja Varjonen
- Maakuntien Parhaat -ohjausryhmä, jäsen Mirja Hellstedt
- Maaseudun tukihenkilöverkko, ohjausryhmän jäsen Mirja Hellstedt
- Maatalouskoneiden tutkimussäätiön hallintoneuvosto, jäsen Helena Velin, varajäsen Hannele Partanen
- Maito ja terveys ry, hallituksen jäsen Katja Pethman
- Maitohygienialiiton johtokunta, jäsen Mirja Hellstedt

- Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman seurantakomitea, jäsen Mirja Hellstedt, varajäsen Hannele Partanen
- Naisten valmiusliitto, hallituksen jäsen Helena Velin
- Perinne-Elo (perinnemaisematyöryhmä), asiantuntijajäsen Hannele Partanen
- RUOKA&MATKAILU strategian jalkauttamisprojektin ohjausryhmä, jäsen Miia Nätti
- Työtehoseuran valtuuskunta, jäsen Mirja Hellstedt
- Vihervuosi 2016, johtoryhmän jäsen Hannele Partanen
- Ympäristöpalvelut-työryhmä, ProAgria Keskusten Liitto, jäsen Hannele Partanen

JULKAISUT

Maa- ja kotitalousnaisten historiikki

Kirjailija FT Kirsti Manninen kirjoitti toimintavuonna lähes valmiiksi Maa- ja kotitalousnaisten Omat avaimet -historiikin. Kirsti Mannisen apuna historiikin työstämisessä oli Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen entinen toiminnanjohtaja Liisa Niilola. Historiikin tuottamista tukivat mm. Keskitien, Maatalousnaisten ja Salaojituksen Tukisäätiöt, useat maataloussäätiöt sekä monet Maa- ja kotitalousnaisten jäsenyhdistykset. Kirjan julkaiseminen päätettiin siirtää keväälle 2016.

Ammatti- ja järjestölehti KOTI ja maaseutu

Toimintavuonna tuotettiin 10 lehteä. Levikintarkastus tehtiin viimeksi vuonna 2014. Levikki oli tuolloin 9 764 ja keskimääräinen painos 11 100. Lehteä rahoitettiin ensisijaisesti tilausmaksuilla.

Vuoden yleisenä teemana oli varautuminen. Muut lehdet teemoittain:

- tammikuu: talous
- helmikuu: siivous
- maaliskuu: metsä
- huhtikuu: juhlat
- toukokuu: maisema ja puutarha
- kesäkuu: Farmari
- elokuu: elonkorjuu
- syyskuu: käsityö
- marraskuu: sisustus
- joulukuu: jouluku.

Lehden tasoa pidettiin korkeana mm. käyttämällä taitaviksi osoittautuneita toimittajia ja kuvaajia. Tarvittaessa kuvituksessa hyödynnettiin kuvapankkien kuvia. Sisältörunko oli pääosin suunniteltu etukäteen varsinkin sesonkiin sitoutuviissa jutuissa.

Erityisesti maisemanhoidon- ja ruokajuttuja suunniteltiin yhdessä Keskuksen asiantuntijoiden kanssa. Lehden ruokaohjeet olivat omien asiantuntijoidemme laatimia, ja osa Superruokaa Pohjolasta -hankkeesta tuotettuja. Lisäksi Syö hyvää -artikkeleja oli neljässä lehdessä.

Keskuksista pyydettiin vinkkaamaan aiheita yritysasiantuntijajuttuja varten. Maisema-asiantuntijoita, yritysasiantuntijoita sekä järjestön ihmisiä tuotiin esille kutakin kuudessa eri lehtijutussa.

Piirikeskusten toimihenkilöihin ja jäseniin pidettiin yhteyttä kysymällä juttuideoita ja palautetta. Lehden Facebook- ja kotisivunäkyvyyteen sekä nettilehteen käytettiin aikaa.

Yli 200 aktiivista asiamiestä markkinoi lehteä. Asiamiespäiviä järjestettiin kaksi, toinen Laukaassa ja toinen Pieksämäellä. Lisäksi kokeiltiin erilaisia kylkiäistarjousia ja kampanjatarjousia maa- ja kotitalousnaisten tapahtumissa. Maa- ja kotitalousnaisten ja

ProAgrian henkilökunnalle tarjottiin mahdollisuus tilata lehti puoleen hintaan itselle tai lahjaksi.

Ilmoittelua tehtiin omassa lehdessä, Maanomistajaliiton lehdessä, Kotipuutarha-lehdessä, Maatalouskalenterissa ja ProAgrian maakunnallisissa lehdissä. Piirikeskuksia varten tehtiin malli-ilmoitus. Lisäksi tuotettiin tilauslipuke, pöytäpuhuja ja markkinointilehtinen käytettäväksi asiamiesten ja piirikeskusten tekemässä markkinoinnissa sekä lahjakortti nettisivulta tulostettavaksi.

Lehti oli esillä järjestöristeilyllä helmikuussa, käsityöristeilyllä huhtikuussa ja Farmari 2015 - maatalousnäyttelyssä heinäkuussa.

Muut julkaisut ja aineistot

Toimintavuonna julkaistiin *Pellon käytön vaihtoehtoja* sekä *Åkerns användnings -oppaat*, joissa kerrotaan miten ympäristökorvauksen vaihtoehtoja kannattaa hyödyntää. Julkaisut toteutettiin yhteistyössä Maaseutuverkoston kanssa. Painosmäärä oli suomeksi 10 000 kappaletta ja ruotsiksi 3 000 kappaletta.

Edellä mainittujen oppaiden lisäksi tuotettiin avaintulosalueittain erilaisia neuvontatyötä tukevia aineistoja ja materiaaleja. Niistä kerrotaan myöhemmin eri avaintulosalueiden toiminnan tulosten raportoinnin yhteydessä.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on Maailman maaseutunaisten, The Associated Country Women of the World eli ACWW:n, jäsen.

Maa- ja kotitalousnaisten yrityspalveluissa panostettiin toimintavuonna vientihankkeiden suunnitteluun yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on tukea pienten yritysten vientivalmiuksia.

11.6.2015 yhdistykset istuttivat puita ja lahjoittivat Kirkon Ulkomaanavun kautta rahaa puiden istutusta varten kehitysmaihin yli tuhat euroa. Puiden istuttamisella haluttiin omalta osalta estää aavikoitumista ja hillitä ilmaston epäedullista muutosta.

PALKINNOT

Jaakko Kolmosen rahasto myönsi maaliskuussa Kokki Kolmosen 3 000 euron arvoisen palkinnon toiminnanjohtaja Mirja Hellstedtille suomalaisen ruokakulttuuriin eteen tekemästään työstä.

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN TOIMINTA ERI AVAITULOSALUEILLA

AVAITULOSALUE 1. RUOKA-, RAVITSEMUS- JA KOTITALOUSNEUVONTA

Hyvistä ruokavalinnoista viestiminen

Toimintavuonna viestittiin ravitsemussuositusten mukaisista ruokavalinnoista Kuluttajaliiton hallinnoimassa ja RAY:n rahoittamassa Syö hyvää -hankkeessa sekä maa- ja metsätalousministeriön rahoittamissa Kasvisaarten arvoitus leikki-ikäisille sekä Kaurasta kaaliin, muikusta mustikkaan – Superruokaa Pohjolasta hankkeissa. Ravitsemussuositusten mukaiset ruokavalinnat olivat ydinviestinä myös Missä leipä kasvaa -hankkeessa, jota toteutettiin yhteistyössä Leipätiedotuksen kanssa.

MKNK hallinnoi hankkeita, koordinoi tapahtumia, vastasi osaltaan valtakunnallisesta viestinnästä ja koulutuksesta sekä yhteistyöstä kumppaneiden kanssa. Lisäksi MKNK tuotti erilaisia aineistoja Kasvisaarten arvoitus sekä Superruokaa Pohjolasta -hankkeissa. Ohessa esimerkkeinä aineistoista Ruokarohkea salapoliisi ja kasvisaarten arvoitus -vinkkivihko ja Kaurasta kaaliin, muikusta mustikkaan – Superruokaa Pohjolasta -esite.

Valtakunnallisesti hankkeilla tavoitettiin kattavasti erilaisia kohderyhmiä. Lapsiperheiden 40:ssä Syö hyvää -tilaisuudessa tavoitettiin noin 650 aikuista ja 750 lasta. Ikääntyneiden Syö hyvää -tilaisuuksissa (60 kpl) tavoitettiin yli 2 800 henkilöä. Kasvisaarten arvoitus -tilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana 152 päiväkodissa. Yli 1 200 aikuista ja lähes 5 700 lasta tutustui kasviksiin aistilähtöisen ruokakasvatuksen menetelmin. Kaurasta kaaliin, muikusta mustikkaan – superruokaa Pohjolasta tavoitti henkilökohtaisella kontaktilla noin 55 000 henkilöä erilaisissa tapahtumissa ja kädestä pitäen superruokien maailmaan johdatettiin miltei 1 000 ruokakurssilaista. Missä leipä kasvaa vei leipäketjun ja täysjyväviljan sanomaa yhteensä 45 tapahtumassa yli 2 200 osallistujalle, joista suurin osa oli koululaisia. Kaikkiaan hankkeilla tavoitettiin noin 67 000 henkilöä.

Tapahtumista kerättiin palautetta sekä asiakkailta että ruoka-asiiantuntijoilta. Esimerkiksi Kasvisaarten arvoitus tapahtumien onnistumisesta kertovat seuraavat palautteet:

- *"Lastentarhanopettaja otti myöhemmin yhteyttä ja kyseli, tiedänpö kuka kouluttaa varhaiskasvatushenkilökuntaa Saperesta. Hän myös oli tyytyväinen tapahtuman antiin ja ilmeisesti kiinnostus Sapereen heräsi tämän tapahtuman myötä."*
- *"Yksi tyttö oli sanonut henkilökunnalle, että hän pakottaa tänään äidin ostamaan kyssäkaalia".*

Palautelomakkeella saatiin palautetta 109 päiväkodista. Kaikki vastaajat olivat tilaisuuteen hyvin tyytyväisiä tai tyytyväisiä ja kertoivat tapahtuman lisännen kiinnostusta kasviksia ja Sapere-menetelmää kohtaan.

- *"Erittäin kiva ja tykätty vierailu niin lasten, henkilökunnan kuin vanhempien mielestä. Kerronta ja toiminta oli onnistunut todella hyvin ja lapsentasoisesti. Vanhemmilta tuli positiivista palautetta, koska kasvikset olivat olleet päivän puheenaihe kotonakin. Sopivasti lounaalla söimme samana päivänä kasvipsihvejä ja ne maistuivatkin erittäin hyvin lapsille!"*

Alueellisella ruoka- ja ravitsemusneuvonnalla opastettiin metsän antimien hyödyntämiseen ja ravitsemusasioihin

Alueellista ruoka- ja ravitsemusneuvontaa annettiin käytännönläheisin vinkein höystettynä erilaisilla kursseilla, luennoilla, ruokarekillä, tapahtumien ja messujen neuvontapisteissä, lehdissä tai muissa medioissa. Ruoka-aiheisia mediaosumia maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta saatiin 72 kpl. Toimintavuonna järjestettiin kaikkiaan yli 220 ruokakurssia, joihin osallistui yli 3 000 henkilöä. Suosituttuja kurssiaiheita olivat erityisesti Metsästä voimaa -kampanjaan liittyneet aiheet kuten villivihannekset ja marjat, riista sekä ruokaa tulistellen. MKNK vastasi Maan mainiot marjat sekä Rehtiä riistaruokaa -aineistojen tuottamisesta asiantuntijoiden käyttöön neuvontaa varten. Aineistot tuottivat Etelä-Suomen piirikeskuksen asiantuntijat Jenni Kunnaala ja Hannele Veteli. Toimintavuonna aloitettiin myös vuoden 2016 ruokakurssiaiheiden suunnittelu ja tuottaminen. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö sekä yksityinen rahoitus.

Elintarvikkeiden uusien pakkausmerkintöjen tunnetuksi tekeminen

EU:n uuden elintarviketietoasetuksen vuoksi lähes kaikkien elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien pakkausmerkintöihin tuli muutoksia. MKNK organisoii järjestön asiantuntijoille koulutuksen aiheesta. Lisäksi tarkoitus oli kehittää uusia neuvontamalleja kuluttajien saavuttamiseksi. Käytännössä tämä työ keskittyi yritysneuvonnan puolelle, sillä mittava hanketyö vei aikaa ruoka- ja kotitalousneuvonnan puolella. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtakunnallisilla ruokaneuvoilla annetaan ruokavinkkejä ja lisätään asiantuntijoiden tunnettuutta

Yhtä järjestön strategista tavoitetta, Maa- ja kotitalousnaisten tunnettuuden edistämistä, toteutettiin valtakunnallisella Ruokaneuvot-viestinnällä, jossa nostettiin esiin asiantuntijoita sekä ruokaperinnettä, sesongin mukaisia ruokavalintoja ja käytännön ruuanvalmistusta. Kanavina olivat mediatiedote, nettisivut, sosiaalinen media sekä Koti ja maaseutu -lehti. MKNK vastasi palvelun koordinoinnista, ruokakuvauksista sekä viestinnästä. Toimintavuonna tuotettiin kaikkiaan 11 Ruokaneuvot-viestintäkokonaisuutta. Mediaosumia saatiin yhteensä yli 60. Ruokaneuvot-kokonaisuudessa toimivat asiantuntijat Kainuusta, Etelä-Suomesta, Etelä-Pohjanmaalta, Länsi-Suomesta ja Etelä-Savosta. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö.

Muut viestintätoimenpiteet

Ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonnan tapahtumista, kursseista ja hankkeiden tuloksista viestittiin mm. nettisivujen tapahtumakalenterissa ja ajankohtaisosiossa, sosiaalisessa mediassa sekä valtakunnallisilla että paikallisilla mediatiedotteilla. Sidosryhmille viestittiin ruokahankkeista kesäkuussa sähköisellä uutiskirjeellä. Isommista kampanjoista ja hankkeista tehtiin erilliset markkinointi- ja viestintäsuunnitelmat. Järjestön sisällä asioista tiedotettiin mm. kuukausittain ilmestyvässä Me maa- ja kotitalousnaiset -tiedotteessa, sähköpostitse, yhteisissä koulutustilaisuuksissa (tammikuussa) sekä 11 kertaa vuodessa webex-palaverissa. MKNK vastasi näistä toimenpiteistä valtakunnallisesti. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö sekä hankkeissa erillinen rahoitus viestintätoimenpiteisiin.

Ruoka-asiantuntijoiden osaamisen lisääminen

Järjestön strategisen tavoitteen mukaisesti lisättiin ruoka-asiantuntijoiden osaamista erityisesti ravitsemussuositusten sekä luonnontuotteiden (marjat, villivihannekset) asiantuntijoina. MKNK organisoii tammikuussa 2015 valtakunnallisen kaksipäiväisen koulutustilaisuuden, jossa käsiteltiin erityisesti ravitsemussuosituksia, perehdyttiin käytännönläheisesti Metsästä voimaa -teeman kurssiaiheisiin Kulinaarisessa instituutissa. Lisäksi MKNK järjesti kuukausittain webex-palaverin ruoka-asiantuntijoille. Ruoka-asiantuntijoista kolme suoritti keruutuoteneuvojan koulutuksen toimintavuoden aikana. Sisäistä viestintää ja tiedon jakoa vahvistettiin osaamisen parantamiseksi. Osaamisen koordinoimista ei tehty, vaan se siirtyi vuodelle 2016. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö, piirikeskukset ja OK-opintokeskus.

Tuotekehitystoimenpiteillä kehitetään ruoka-asiantuntijoiden neuvontapalveluita

Tuotekehitystoimenpiteillä kehitettiin kaksi uutta ruokakurssia sekä toimintamallit ja aineistot hankkeissa toteutettavalle toiminnalle, joka tuoteistetaan hankkeen päätyttyä. Tuotekehitystoimenpiteitä tehtiin yhteistyönä useamman piirikeskuksen ja/tai Maa- ja kotitalousnaisten Keskusten edustajien kanssa. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus koordinoi tuotekehitystä. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö.

AVAINTULOSALUE 2. MAISEMAN- JA LUONNONHOIDON NEUVONTA

Tuotekehitys ja julkaisut

Maiseman- ja luonnonhoidon tuotekehityksen tuloksena syntyneitä NEUVO2020-tuotetta ”Maisema- ja luontokohteiden kartointi ja neuvonta” alettiin markkinoida viljelijöille. Maisema-asiantuntijoilta tilattiin kyseistä tuotetta erittäin paljon. Samalla aloitettiin tuotteen kehittäminen myös muille kohderyhmille sopivaksi. Ympäristösuunnitelman sisältö päivitettiin uutta korvauskautta vastaavaksi ja siitä järjestettiin koulutusta.

Rannat kuntoon -hankkeessa alettiin suunnitella rantoihin liittyviä laajempia ja yksityiskohtaisempia tuotteita. METSO-hankkeessa kehitettiin METSO-kävely, jonka pohjana ovat hyvät kokemukset kyläkävelyistä. Toimintavuonna aloitettiin myös arvokkaiisiin maisema-alueisiin liittyvän tiedotushankkeen suunnittelu.

Maaseutuverkoston rahoituksella tehtiin Pellon käytön vaihtoehtoja -opas. Lisäksi tuotettiin uuden NEUVO2020-tuotteen ja Ympäristökorvaus-tuotteen markkinointiesitteet sekä yhdistysten ympäristökorvausta käsittelevä pp-esitys.

Hankkeet

Rannat kuntoon -hankkeen 2015–2016 tavoitteena on kehittää toimintamalli rantojen kunnostukseen yhdessä asukkaiden kanssa. Hankkeessa on mukana kuusi aluetta ja yhteensä 10 kylää. Vuonna 2015 järjestettiin 15 erilaista tapahtumaa. Niihin sekä työryhmiin osallistui yhteensä 185 henkilöä. Hankkeeseen on saatu rahoitus ympäristöministeriön Ravinteet kiertoon -ohjelmasta.

METSO tutuksi tuhansille maaseudun naisille -hankkeessa suunniteltiin METSO-kävely. Viidellä pilottialueella toteutettiin yhteensä 10 METSO-kävelyä, ja niihin osallistui 170 henkilöä. Hanketta rahoitti maa- ja metsätalousministeriö.

Uusia hankesuunnitelmia ja rahoitushakemuksia laadittiin Suomalainen maisema 100 vuotta sitten ja nyt (Suomen Kulttuurirahasto) sekä Tietoa rantojen kunnostamisesta tarvitaan ja halutaan (Maa- ja vesiteknikan Tuki ry) -hankkeille.

Koulutusta valtakunnallisesti ja alueellisesti

27.–28.1. järjestettiin asiantuntijoille ”Rannat ja ympäristökorvaus tulevaisuuden työmahdollisuuksia” -koulutusta. ArcGIS-ohjelmaan liittyvä koulutus pidettiin Hämeenlinnassa 20.–21.10. Keväällä pidettiin ajankohtaisista hankeasioista webex-koulutusta 25.5. Rannat kuntoon -webex-tilaisuus pidettiin 26.11. Lisäksi käytiin luennoimassa rantojen kunnostamisen mahdollisuuksista sekä kulttuurimaisemaan liittyvästä käytännönläheisestä neuvonnasta.

Viestintä

MKNK välitti aktiivisesti tietoa maisema-asiantuntijoille eri sidosryhmien ja hankkeiden ajankohtaisista asioista. Maaseudun tulevaisuus -lehden kanssa tehtiin sopimus ”Maisema mahdollisuutena” -juttusarjasta. Sarjassa ilmestyi 11 kpl erilaisiin maisema-asioihin liittyvää juttua yhteistyössä maisema-asiantuntijoiden kanssa.

Rannat kuntoon -hanke sai paljon julkisuutta erityisesti alueellisesti sekä median että Facebook-sivujen kautta. Mediaosumia saatiin kaikkiaan 20. Myös Metso-kävely kiinnosti mediaa sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Alueellisesti tiedotukset painottuivat maisema-asiantuntijoiden hankkeisiin liittyviin aiheisiin.

Vuoden maisemateko 2015 -kilpailu toi hienosti mediassa esille maisemanhoidon tärkeyden. Kilpailussa saatiin kaikkiaan 45 ehdotusta, joista valittiin 16 alueellista voittajaa. MKNK valitsi alueiden voittajista Vuoden 2015 maisemateoksi Köyliön Kankaanpään Kuninkaanlähteen puhdistustyön. Kankaanpään Kyläyhdistys ry:n työn tuloksena paikallinen lähde muuttui liejuisesta joutoalueesta koko kylän virkistysalueeksi. Kilpailun vahvuuksina nähtiin maisemanhoidon lisäksi osaamisen kehittyminen sekä alueellisen yhteisöllisyyden ja vetovoimaisuuden lisääntyminen. Suuren kiinnostuksen vuoksi kilpailua päätettiin jatkaa vuonna 2016. Kilpailua rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön tuella.

AVAITULOSALUE 3. YRITYSPALVELUT

Koulutuskierue elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä

MKNK suunnitteli ja organisoi koulutuskierueen toteutettavaksi piirikeskuksissa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Koulutusten kohderyhmänä olivat ruoka-, matkailu-, elintarvike- sekä luonnontuoteyritykset. Kierueen aiheeksi valikoitui elintarvikkeiden pakkausmerkinnät, joille em. kohdeyrityksissä oli tarvetta lainsäädäntömuutoksista johtuen. MKNK suunnitteli koulutustilaisuuksiin ohjelmarungon yhteistyössä yritysasiiantuntijoiden kanssa. Koulutuskieruetta varten MKNK suunnitteli viestintä- ja markkinointimateriaalia sekä koulutusaineiston yritysasiiantuntijoiden hyödynnettäväksi. Koulutusaineistoon sisällytettiin myös Maa- ja kotitalousnaisten yritysneuvonnan palvelujen esittely. Vuoden 2015 aikana tilaisuuksia toteutui yhteensä 17 kappaletta. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 230 henkilöä mikro- ja pk-yrityksistä, ja joukossa oli myös yrittäjyyttä suunnittelevia osallistujia. Tilaisuudet olivat kestoltaan 2-4 tunnin mittaisia. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö.

Yritysneuvonnan tuotekehitystyö ja työkalupakin työstäminen

Yrityspalvelujen tuotekehitystyön tueksi järjestettiin yritysasiiantuntijoiden kehittämispäivä 22.1. Tämän päivän tuotoksena syntyi tuotekorttiaihioita, joita työstettiin ryhmissä vuoden mittaan. Tuotekortteja valmistui 12 kappaletta, jotka sisältävät palvelukäsikirjoituksen lisäksi myös työkaluja pk-yritysten neuvontaan. Vuoden 2015 tuotekehitystyön kohderyhmänä olivat erityisesti elintarvike- ja ruokapalveluyritykset sekä suoramyyntiä harjoittavat yritykset. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö.

Hankkeet

Elintarviketietoasetuksen koulutushankkeen (2015–2016) tavoitteena on ollut lisätä alan toimijoiden tietoisuutta elintarviketietoasetuksen tuomista merkintämääräyksistä sekä edistää asetuksen käytännön soveltamista ja hyödyntämistä yrityksissä. Hanketta on toteutettu yhteistyössä Ruokatiedon, Elintarviketeollisuusliiton ja Elintarvikeviraston kanssa. Hankkeessa on mukana 12 aluetta, joista seitsemässä toteutettiin Elintarviketieto esiin! - koulutustilaisuus syksyn 2015 aikana. Koulutuksiin osallistui 346 henkilöä.

MKNK koordinoi koulutustilaisuuksia, vastasi osaltaan valtakunnallisesta viestinnästä ja koulutuksesta sekä yhteistyöstä kumppaneiden kanssa. Lisäksi MKNK tuotti hankeaineistoa piirikeskuksille tilaisuuksien toteutuksen tueksi.

Yritysasiantuntijoiden osaamisen, tunnettuuden ja palvelumyynnin lisääminen

Koulutusta järjestettiin elintarvikelainsäädännöstä 21.1., jolloin keskityttiin elintarvikkeiden muuttuneisiin pakkausmerkintöihin. Ruokapalveluiden hinnoitteluun syvennyttiin 6.5. järjestetyssä koulutuspäivässä. Samalla perehdyttiin myös uuden Manner-Suomen maaseutuohjelman tarjoamiin elintarvikeyritysten tukimuotoihin. Yritysneuvojan ammattitutkintoon tähtäävää koulutusmahdollisuutta tarjottiin, mutta se ei toteutunut vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Sähköisiä WebEx-kokouksia järjestettiin kahdeksan kappaletta. Tunnettuuden lisäämiseksi päivitettiin Internet-sivuja sekä luotiin kolme uutta markkinointiesitettä. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö

Muut viestintätoimenpiteet

MKNK välitti tietoa alueellisista tapahtumista ja hankkeista sekä niiden tuloksista järjestön yritysasiantuntijoille. Myös järjestön sisäisistä asioista tiedotettiin Me maa- ja kotitalousnaiset -tiedotteessa, sähköpostitse, yhteisissä koulutustilaisuuksissa sekä WebEx-palavereissa. MKNK suunnittelee tiedote- ja kutsupohjia piirikeskusten käyttöön Elintarviketietoasetuksen koulutushankkeessa. Hanke sai alueellisesti näkyvyyttä seitsemän mediaosuman verran. Rahoitus: Opetus- ja kulttuuriministeriö, hankkeiden osalta hankerahoitus

AVAINTULOSALUE 4. JÄRJESTÖTOIMINTA

Metsästä voimaa -kampanja

Metsästä voimaa oli Maa- ja kotitalousnaisten järjestökampanja vuosina 2014–2015. Kampanjan tavoitteena oli lisätä metsän ja metsän käytön arvostusta sekä tarjota yhteisöllistä toimintaa. Kampanjalla kannustettiin myös nauttimaan metsän elvyttävästä vaikutuksesta, keräämään metsän antimia, tutustumaan puusta tehtyihin tuotteisiin ja oppimaan lisää metsänhoidosta. Kampanjaa toteutettiin monin eri tavoin.

Naisvoimaa-päivä 31.1.2015

Päivää vietettiin neljättä kertaa. Yhdistykset järjestivät korttien askartelutapahtumia. Korttien materiaalina käytettiin metsästä kerättyjä materiaaleja. Usein korteissa aihekin oli metsäinen.

Miljoona litraa metsämarjoja

Maa- ja kotitalousnaisten Miljoona litraa metsämarjoja -kilpailussa kannustettiin osallistujia poimimaan metsämarjoja sekä hyödyntämään niitä monipuolisesti. MKNK vastasi kilpailun valtakunnallisista järjestelyistä, yhteistyökumppaneiden hankkimisesta ja viestinnästä. Kilpailu onnistui erinomaisesti. Osallistumisesta ilmoitti yli 1 500 henkilöä ja marjoja kerättiin yhteensä yli 250 000 litraa. Mediaosumia tuli tietoon yli 25 kpl, joista kaksi tv-esiintymisiä. Kilpailu näkyi myös sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla. Pääyhteistyökumppaneina olivat Plastex ja Dansukker. Rahoitus opetus- ja kulttuuriministeriö sekä yritys yhteistyökumppanit.

Metsäillat

Maaliskuussa kolme piirikeskusta toteutti MKNK ja Stora Enson ideoimat naisille suunnatut metsäaiheiset illat Oulussa, Kuopiossa ja Hollolassa. Tilaisuuksissa tuotiin esiin metsäteollisuuden uusia tuoteinnovaatioita ja annettiin opastusta metsäpalveluihin sekä metsän sukupolvenvaihdoksiin. Jokaiseen tilaisuuteen osallistui 30–50 henkilöä.

Istutamme puun - hillitsemme ilmaston muutosta -kampanja

Impin päivän tempauksissa 11.6.2015 yhdistykset istuttivat puita ja lahjoittivat Kirkon Ulkomaanavun kautta rahaa puiden istutusta varten kehitysmailhin. Puiden istuttamisella haluttiin estää aavikoitumista ja hillitä ilmaston epäedullista muutosta. Yhdistykset lahjoittivat Kirkon Ulkomaanavulle yli tuhat euroa.

Järjestöristeily 3.–5.2.

Yhteistyössä Raisioagron ja ProAgraria Keskusten Liiton kanssa järjestettiin järjestöristeily Helsingistä Tukholmaan. Risteilyyn osallistui yli 1 500 henkilöä. Maa- ja kotitalousnaiset esittelivät risteilyllä järjestön palveluita sekä järjestivät erilaista ohjelmaa. Tarjolla oli mm. luentoja (ruokatoimittaja Kati Napan ”Pirteyttä ja terveyttä hyvästä ruoasta” sekä Maa- ja kotitalousnaisten ruoka-asiantuntija Asta Asunmaan ”Suomalaiset maut lautasella”) sekä tyylikonsultti Leena Sarven esitys ”Suoraa puhetta naiselta naiselle – miehiä unohtamatta”. Lisäksi annettiin kauneuteen, esiintymiseen ja pukeutumiseen liittyviä vinkkejä sekä järjestettiin voimamittausta sekä juustotastingeja.

Farmari 2015 Joensuussa

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus osallistui Farmari 2015 -näyttelyyn omalla osastollaan. Messuilla käynnistettiin Miljoona litraa metsämarjoja -kilpailu. Lisäksi esillä oli muutakin Metsästä voimaa -kampanjaan liittyvää metsäasiaa. Messuilla panostettiin vahvasti järjestön maisemapalveluiden esittelyyn, koska tiedettiin, että iso osa messuvieraista on viljelijöitä. Lisäksi myytiin järjestön välitystuotteita sekä markkinointiin Koti ja maaseutu -lehteä.

Vuoden maa- ja kotitalousnaisen valinta

Piirikeskukset valitsivat alueiltaan aktiivisia, järjestöä näkyväksi tuovia ja uusien toimijoiden innokkaita kannustajia vuoden maa- ja kotitalousnaisiksi. Valituiksi tulivat:

- Etelä-Pohjanmaa: Tuula Saarela Laihian Jokikylän maa- ja kotitalousseura, Laihia
- Etelä-Savo: Eeva Turunen, Makkola-Kuokkalan maa- ja kotitalousseura ry, Savonlinnan Kerimäki
- Etelä-Suomi
  - Etelä-Karjala: Heli Sahlman, Taipalsaaren maaseutunaiset ry, Taipalsaari
  - Häme: Marja Siirola, Herajoen maa- ja kotitalousseura, Riihimäki
  - Kymenlaakso: Merja Pekkala, Iitin maa- ja kotitalousnaiset, Iitti
  - Pirkanmaa: Marjo Potila, Hämeenkyrön maa- ja kotitalousnaiset, Hämeenkyrö
  - Uusimaa: Eija Ullgrén, Lohjan Maatalousnaiset, Lohja
- Kainuu: Iris Määttä, Kuhmon Maa- ja kotitalousnaiset, Kuhmo
- Keski-Pohjanmaa: Marja-Leena Vuollet, Pitkäsenkylän maa- ja kotitalousnaiset, Kalajoki
- Keski-Suomi: Seija Kainu, Kyyjärven maa- ja kotitalousnaiset, Kyyjärvi
- Länsi-Suomi
  - Satakunta: Päivi Rinne, Kaasmarkun maatalousnaiset, Pori
  - Varsinais-Suomi: Leena Koivisto, Vahdon Maa- ja kotitalousnaiset, Rusko
- Oulu: Marja-Liisa Ronkainen, Kuusamon kirkonkylän maa- ja kotitalousnaiset, Kuusamo
- Pohjois-Karjala: Saara Kettunen, Outokummun Maa- ja kotitalousnaiset, Outokumpu
- Pohjois-Savo: Teija Korhonen, Tervon maa- ja kotitalousnaiset, Tervo
- Lappi: Salme Lappeteläinen, Alkkulan maa- ja kotitalousseura, Ylitornio

Uusien järjestötuotteiden kehittäminen ja myynti

Uusina tuotteina hankittiin työasu (musta tunika), mustat, valkoiset ja oranssit paidat, tulppaani-kaitaliina, lasten ja aikuisten esiliinat, Tattis-säilyripuristin, porkkana- ja hernekuvioiset pyyhkeet ja -patalaput sekä Harlekiini- ja Palapelihuovat.

Asiantuntijoiden osaamisen lisääminen

Osa piirien asiantuntijoista on osallistunut Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (SPEK) järjestämiin Varaudu-koulutuksiin järjestön seuraavan vuoden varautumiskampanjaa silmällä pitäen.

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Vuonna 2015 viestinnän suuri kehitystyö oli uuden viestintästrategian laatiminen sekä visuaalisen ilmeen muutosprojekti. Uuden toiminnanohjausjärjestelmän kehittäminen, siihen liittyvä viestintä ja järjestelmän markkinointitoimintojen määritykset työllistivät syksyllä 2015.

Viestintästrategia ja uusi ilme

Viestintästrategiaa työstettiin strategiatyön rinnalla koko vuosi. Työn pohjaksi toteutettiin OKM:n tuella selvitys Maa- ja kotitalousnaisten neuvonta- ja järjestötyön vaikuttavuuden arvioimiseksi sekä asiakkaiden tulevaisuuden tarpeiden kartoittamiseksi ja toiminnan suuntaviivojen hahmottamiseksi. Selvitys tehtiin yhteistyössä tutkimus- ja konseptitoimisto Funckin kanssa. Funckin konsultit haastattelivat toimi- ja luottamushenkilöitä, jäseniä sekä sidosryhmien edustajia. Lisäksi he järjestivät kaksi työpajaa: yhden asiantuntijoille ja toisen toiminnanjohtajille. Työ valmistui maaliskuussa. Strategian pohjalta alettiin hahmotella viestintästrategiaa vuosille 2016–2020. Viestintästrategia valmistui marraskuun loppupuolella ja sitä esiteltiin Keskuksen varsinaisessa kokouksessa.

Strategiatyön yksi keskeinen huomio oli, että järjestön ulkoasu vaatii päivitystä. Logo ja visuaalinen ilme päätettiin vaihtaa. Elokuussa 2015 asiantuntijoita ja luottamushenkilöitä pyydettiin vastaamaan kyselyyn, jossa selvitettiin toiveita uuden logon suhteen. Suunnittelutyö aloitettiin syyskuussa. Keskuksen hallitus päätti visuaalisen ilmeen vaihtamisesta kokouksessaan 21.10. Uutta ilmettä esiteltiin varsinaiselle kokoukselle 26.11. Uusi ilme päätettiin julkistaa 1.2.2016.

Sisäinen viestintä

Me maa- ja kotitalousnaiset -sisäinen uutiskirje lähetettiin 11 kertaa. Uutiskirjeen vastaanottajina olivat Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten toimihenkilöt, piirikeskusten puheenjohtajat, Keskuksen hallitus, ProAgraria Keskusten liitto ja hallitus sekä ProAgrarian viestijät. Lokakuusta lähtien jakelulistaan lisättiin myös piirihallitukset. Uutiskirjeessä on koottuna ajankohtaisia asioita toiminnasta sekä piirikeskusten kuulumisia. Aineistoa kirjeeseen tuottivat Keskuksen henkilökunta sekä piirikeskukset. Viestintäpäällikkö kokosi tiedotteen.

Yhteisistä asioista viestittiin myös asiantuntijoiden webex-palavereissa, sähköpostitse, koulutuspäivillä ja muissa tapaamisissa.

Viestinnän koulutus

Viestintäasioita, kuten hankkeiden viestintää ja palveluiden markkinointia, käytiin läpi

asiantuntijoiden palavereissa ja koulutuspäivillä. Viestintäpäällikkö osallistui koulutuspäiville ja webex-kokouksiin mahdollisuuksien mukaan.

Viestintää pidettiin esillä liki jokaisessa toiminnanjohtajien tapaamisessa ja kokouksessa. Syysseminaarissa, jossa paikalla oli toiminnanjohtajien lisäksi piirien puheenjohtajat, keskityttiin erityisesti Maa- ja kotitalousnaisten brändin vahvistamiseen, sisäisen viestinnän kehittämiseen sekä uuteen ilmeeseen.

Strategiatyön yhteydessä päätettiin panostaa siihen, että mahdollisimman moni toimihenkilö osallistuisi sosiaalisen median sisällöntuottamiseen. Joulukuussa 2015 järjestettiin webex-klinikat Facebookin ja Instagramin käytöstä. Viestintäpäällikkö Silja Varjonen järjesti koulutukset, ja niihin osallistui valtaosa toimihenkilöistä. Koulutusta jatketaan vuonna 2016.

Yhdistysviestintä

Maa- ja kotitalousnaisten yhdistyksille lähetettiin helmikuussa ja lokakuussa yhdistyskirje, jossa annettiin toimintavinkkejä ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista. Vinkkejä tuotiin esiin myös internetsivuilla, erityisesti Yhdistyssivuilla, Maa- ja kotitalousnaisten Facebook-sivuilla sekä Koti ja maaseutu -lehdessä. Yhtenäistä viestintää tuettiin tekemällä Yhdistyssivuille materiaalia kampanjoista, mm. tiedote- ja esitepohjia.

Mediaviestintä

Toimintavuonna lähetettiin Cision-palvelun kautta seuraavat 25 tiedotetta tai mediakutsua:

- 12.1. Maa- ja kotitalousnaisten Ruokaneuvot: Pakkanen houkuttelee patojen ja pannujen ääreen
- 19.2. Maa- ja kotitalousnaisten Ruokaneuvot: Kalevalan päivän juhlamenussa maistuu Suomi
- 5.3. Ikääntyvien Syö hyvää -tapahtumista neuvoja terveellisiin mutta helppoihin ruokavalintoihin
- 19.3. Pellon käytön vaihtoehtoja -opas on ilmestynyt
- 24.3. Maa- ja kotitalousnaisten Ruokaneuvot: Revittyä lammasta tai mausteista lammaspataa pääsiäispöytään
- 2.4. Nyt on aika selvittää maatilan ympäristösopimuskohteet
- 10.4. Osallistu Vuoden maisemateko -kilpailuun
- 21.4. Maa- ja kotitalousnaiset hillitsevät ilmastonmuutosta istuttamalla puita
- 27.4. Maa- ja kotitalousnaisten vinkit vappupiknikille
- 19.5. Järjestä juhlat kotona Maa- ja kotitalousnaisten neuvoilla
- 15.6. Maa- ja kotitalousnaisten Ruokaneuvot: Juhannuksena herkutellaan kotimaisella kalalla
- 24.6. KUTSU: Miljoona litraa metsämarjoja -kilpailun avaus Farmarissa 2.7.
- 30.6. Kerätään yhdessä miljoona litraa metsämarjoja – osallistu kilpailuun!
- 1.7. Rannat kuntoon yhteistyöllä
- 6.7. Kesällä on aikaa helliä itseään
- 18.8. Todelliset superruuat löytyvät läheltä
- 20.8. METSO-kävely avaa silmät luonnon ihmeille
- 14.9. KUTSU: Tervetuloa ratkaisemaan kasvisaarten arvoitusta sekä tutustumaan lasten ruokakasvatukseen
- 8.9. Kaali kruunaa syysruuan
- 5.10. Riistassa maistuu metsä
- 30.10. Marjakisan voittoon yli viidentuhannen litran marjasaaliilla
- 5.11. Kuninkaanlähteen puhdistus on Vuoden maisemateko
- 25.11. Keittiömestari Maija Silvennoinen Maa- ja kotitalousnaisten puheenjohtajaksi
- 12.2. Tuoksua ja tunnelmaa pikkujoulupöytään
- 17.12. METSO-kävely lisää metsäluonnon arvostusta

Tiedotteista 10 oli Ruokaneuvot-tiedotteita. Lisäksi tiedotettiin Syö hyvää ja Superruokaa Pohjolasta -hankkeista ja lähetettiin kutsu Kasvisaarten arvoitus -toimittajatilaisuuteen. Miljoona litraa metsämarjoja -kampanjasta tiedotettiin kolme kertaa. Maisema-aiheisia tiedotteita lähetettiin seitsemän kappaletta, joista kaksi liittyi METSO-hankkeeseen ja yksi Rannat kuntoon -hankkeeseen.

Tiedotteiden lisäksi juttuaiheita tarjottiin mm. lasten ruokaradoista (Opettaja, Lastentarha, Aitoja makuja ja Kotitalousopettaja -lehtiin). Juttuvinkkejä lähetettiin Pellon käytön vaihtoehtoja -julkaisusta (alan keskeisiä lehtiä), kevään juhlista (Yle Aamu tv), METSO-kävelystä (metsäalan lehtiä), Keskuksen varsinaisesta kokouksesta (Maaseudun Tulevaisuus). Maaseudun Tulevaisuuden kanssa ideoitiin ja toteutettiin Maisema mahdollisuutena -juttusarja (11 artikkelia), joissa haastateltavina oli maisema-asiantuntijoita. Maaseudun Tulevaisuuden toimittajille vinkattiin myös keskeisistä kampanjoista. Yhteistyö heidän kanssaan oli erittäin toimivaa.

Piirikeskusten tiedotustyötä tuettiin tekemällä heille tiedote- ja ilmoituspohjia hankkeista ja kampanjoista. Aineistoa valmisteltiin Superruokaa Pohjolasta, Kasvisaarten arvoitus, Missä leipä kasvaa, Syö hyvää, METSO tutuksi tuhansille maaseudun naisille, Elintarviketieto esiin -hankkeista. Tiedotepohjia tehtiin myös Miljoona litraa metsämarjoja ja Vuoden maisemateko -kisoista sekä Istutamme puun -tempauksesta. Pakkausmerkintä-kiertueen tilaisuuksien viestintää varten valmisteltiin myös tekstipohjia.

ProAgrian asiakaslehtiin (kuusi eri alueellista lehteä, ilmestyvät neljä kertaa vuodessa, levikki yhteensä n. 80 000) tarjottiin 2–3 juttua kuvineen lehteä kohden. Jokaisessa lehdessä oli yhdestä sivusta kahden aukeaman verran Maa- ja kotitalousnaisten asiaa, sekä Keskuksen että piirien valmistamaa aineistoa. Asiakaslehdissä kerrottiin mm. Metsästä voimaa -kampanjasta ja sen toimenpiteistä, lasten ruokaradoista, Syö hyvää tapahtumista, Superruokaa Pohjolasta -hankkeesta, Vuoden maisemateko -kilpailusta, Pellon käytön vaihtoehtoja -julkaisusta, METSO-kävelyistä, Rannat kuntoon -hankkeesta ja Kasvisaarten arvoitus -hankkeesta.

Mediatilaisuudet ja tapaamiset median kanssa

Keskus järjesti lokakuussa Kasvisaarten arvoitus -tiedotustilaisuuden Töölössä. Tilaisuuteen kutsuttiin henkilökohtaisesti valikoituja perhe- ja ruokamedioita. Aihe selvästi kiinnosti mediaa, sillä paikalle saatiin kahdeksan toimittajaa ja kaksi kuvaajaa. Tilaisuudessa oli aluksi Katja Pethmanin ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan pääsihteeri Arja Lyytikäisen puheenvuorot lasten ruokakasvatuksesta, jonka jälkeen siirryttiin viereiseen päiväkotikoti Onnimanniin seuraamaan Jenni Kunnaalan vetämää Kasvisarre-tilaisuutta. Mediatilaisuuden tuloksena syntyi mm. MTV3:n kymppiutisten kevennys, sivun juttu Kantri-lehteen, verkkojuttu Yhteishyvän nettisivuille. Lisäksi tilaisuuden tuloksena alettiin neuvotella laajemmasta yhteistyöstä Maku-lehden kanssa.

Toimittajia tavattiin myös messuilla ja tapahtumissa. RaisioAgro -järjestöryhmiin yhteydessä Mirja Hellstedt ja Kaisa Merilä osallistuivat ProAgrian järjestämään mediatilaisuuteen, jossa he esittelivät vuoden 2015 toimintaa. Farmari-näyttelyssä Joensuussa Keskuksella oli iso osasto Farmari Areenassa. Farmarissa julistettiin alkaneeksi Miljoona litraa metsämarjoja -kilpailu. Mediaa kutsuttiin tutustumaan osastoon, ja marjakampanjan tiedotteita vietin myös mediatoimistoon. Herkkujen Suomi -tapahtumassa kampanjoitiin Pohjolan superruokien puolesta. Tapahtumassa tavoitettiin 15–20 toimittajaa/bloggaajaa, kun hankkeesta kerrottiin kahdelle toimittajaryhmälle, jotka kiersivät alueella. METSO-hankkeen Lahden pilottikävelyyn kutsuttiin muutamia metsätoimittajia mukaan, mutta koko päivän tilaisuuteen ei saatu osallistujia.

Viestintäyhteistyö

Merkittävin yhteistyökumppani on ProAgria Keskusten liitto ja Keskuksset. Viestintäpäällikkö

osallistui ProAgria viestijöiden tapaamisiin ja kokouksiin sekä tiedotti viestijöitä tulevista viestintä- ja markkinointitoimenpiteistä.

Viestintäyhteistyötä tehtiin hankkeiden ja kampanjoiden osalta yritysten ja muiden järjestöjen kanssa. Miljoona litraa metsämarjoja -kampanjassa viestintäkumppaneina olivat Dansukker – Suomen Sokeri ja Plastex. MMM:n rahoittamissa hankkeissa viestintäyhteistyötä tehtiin Ruokatiedon ja Leipätiedotuksen kanssa.

Mediaseuranta

Vuosi 2015 oli mediaosumien suhteen erittäin onnistunut. Keskuksen mediaseuranta tehtiin sekä Cision-palvelulla että kokoamalla piirikeskusten tietoon tulleita osumia (lähinnä paikallis- ja maakuntalehdet ja radiot).

Osumia saatiin kaikkiaan 612 kpl. Kasvua edellisvuoteen oli 20 % (2014 512 osumaa). Medianäkyvyyden kasvua selittää onnistunut hanke- ja kampanjaviestintä, jota Keskus ja piirikeskus tekivät hyvässä yhteistyössä. Erityisesti Kasvisaarten arvoitus, Superruokaa Pohjolasta, Vuoden maisemateko ja Miljoona litraa metsämarjoja kiinnostivat mediaa.

Maiseman näkyvyys mediassa kasvoi huimat 160 % edellisvuodesta. Tätä selittää Vuoden maisemateko -kampanja, joka sai paljon näkyvyyttä paikallismediassa, kesällä alkanut Rannat kuntoon hanke sekä Maaseudun Tulevaisuuden kanssa yhteistyössä tehty Maisema mahdollisuutena -juttusarja (11 isoa artikkelia keväällä ja kesällä).

Aktiivinen tiedottaminen poiki myös televisioesiintymisiä: Ylen aamu-tv:ssä vierailimme kolme kertaa vuoden aikana (vappu, marjat, jouluruoka) ja lisäksi kertaalleen Ylen pääuutislähetyksessä (marjat) ja MTV3:n kymppi uutisissa (Kasvisaarre).

Yhteensä	612
Ruokaneuvonta	293
Ruokaneuvot	63
Superruokaa Pohjolasta	42
Kasvisaarten arvoitus	48
Missä leipä kasvaa	13
Syö hyvää	20
Miljoona litraa metsämarjoja	35
Muut ruoka-aiheet	72
Maisemapalvelut	111
Rannat kuntoon	16
Vuoden maisemateko	41
METSO-hanke	11
Muut maisema-aiheet	43
Yritysneuvonta	12
Paikallisyhdistykset	98
Istutamme puun –tempaus	10
Yleiset järjestöä koskevat	88
Mediatyypeittäin	
Lehti- radio ja verkkojutut	541
Valtakunnallinen television	5
Yhteydenotot (ml. kuvapyynnöt)	67

Sidosryhmäviestinä

Vuonna 2015 aloitettiin sidosryhmä uutiskirjeen lähetys. Yksi uutiskirje lähetettiin noin 700 vastaanottajalle kesäkuussa 2015, jonka jälkeen päätettiin odottaa vuonna 2016

käyttöön otettavaa uutta uutiskirjejärjestelmää, sillä pdf-liitetiedostoina lähetettävä kirje ei ollut toimiva ratkaisu. Kesäkuun kirjeen aiheina oli vuoden 2015 hankkeet, kampanjat ja uusi strategia. Varsinaisen Kokouksen valintoja käsittelevä tiedote välitettiin sidosryhmille. Ruoka-alan sidosryhmille tiedotettiin erikseen Superruokaa Pohjolasta -teemaviikosta. Sidosryhmille viestittiin myös erilaisissa tapahtumissa, seminaareissa ja kokouksissa, joihin toiminnanjohtajat, kehityspäälliköt ja viestintäpäälliköt ahkerasti osallistuivat.

Verkko- ja someviestintä

Valtakunnallisilla verkkosivuilla ja piirikeskusten alueellisilla sivuilla vieraili vuoden 2014 aikana yhteensä liki 97 000 kävijää. Yksittäisiä käyntejä oli miltei 130 000. Kukin kävijä vieraili keskimäärin 2,7 sivulla, kaiken kaikkiaan sivuja selailtiin vuoden aikana 290 000 kertaa. Sivukäynneissä ja kävijämääriässä oli kasvua edellisvuoteen miltei 40 %. Sosiaalisen median kautta nettisivuille päätyneiden kävijöiden määrä kasvoi 20 % edellisvuodesta.

Viestintäpäällikkö tuotti sivuille säännöllisesti uutta sisältöä: uutisia Ajankohtaista-osioon, uusia palvelukuvauksia sekä kauden ruokaohjeita ja muita vinkkejä Vinkit ja teemat -osioon. Piirikeskusten oman alueellisen sisällön tuottamista tuettiin mm. kannustamalla asiantuntijoita tekemään tapahtumia ja uutisia sivuille sekä ohjeistamalla heitä päivitystyöhön. Piirikeskusten lisäämän sisällön määrä kasvoi selvästi toimintavuonna, osaksi monien hanketapahtumien vuoksi, jotka oli ohjeistettu viemään nettisivuille.

Facebook-sivujen tykkääjien määrä nousi 1685 henkilöstä 2463 henkilöön (kasvua 46 %). Julkaisujen kattavuus (niiden henkilöiden määrä, joiden uutisvirrassa julkaisu on näkynyt) on ollut keskimäärin liki 2000 henkeä. Parhaimmat julkaistut tavoittivat yli 10 000 katsojaa. Keskimääräinen sitoutuminen (julkaisun klikkaukset, tykkäykset, kommentit ja jaot) ovat vaihdelleet julkaisutyypistä riippuen 50–120 päivitystä kohden. Toimintavuoden aikana kokeiltiin myös maksullista markkinointia Facebookista, josta saatiin hyviä tuloksia.

Sosiaalisen median näkyvyyttä alettiin kehittää perustamalla Instagram-sivu kesällä 2015. Sitä päivitettiin harvakseltaan syksyn aikana, mutta tarkoituksena on lisätä käyttöä vuonna 2016. Myös Twitterin käyttöönottoon valmistauduttiin. Pinterestiin tuotiin Ruokaneuvot-tiedotteiden kuvia, mutta käyttö ja seuraajamäärät jäivät vähäisiksi.

Painomateriaalit

Toimintavuonna kehitettiin järjestön seuraavia yhteisiä esitteitä ja muita materiaaleja

- maisemapalveluiden esite
- ympäristösopimusten ja NEUVO 2020 -palvelun esite
- yrityspalveluiden esitteitä
- hankkeiden ja kampanjoiden materiaaleja

Kun päätös ilmeen vaihtamisesta oli tehty, päätettiin myös lykätä useimpien materiaalien päivittämistä vuodelle 2016.